

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 207/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

233/2009. (VIII. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti lakos **panaszos**¹ 2009. március 18-án előterjesztett **panaszát** a 2009. augusztus 5-én – dr. Juhász Imre elnökhelyettes távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. március 18-án terjesztett elő panaszbeadványt a 2009. március 15-én őt érintő rendőri intézkedések (terület lezárások) és egyéb rendőri kötelezettségek (felvilágosítás adások) tárgyában; és kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

1) A panaszos 2009. március 18-án terjesztett elő panaszbeadványt a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Hivatalánál, amelyben előadta, hogy 2009. március 15-én családjával részt vett a Jobbik Magyarországért

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Mozgalom ünnepi megemlékezésén. A rendezvény befejeződése után hazafelé indultak, ám a Bajcsy-Zsilinszky úton az Arany János utca kereszteződésénél rendőrségi kordonba ütköztek, amely az utat teljes szélességében, járdától járdáig elzárta. A panaszos jelezte egy ott szolgálatot teljesítő rendőrnek, hogy a Nyugati pályaudvarra szeretne eljutni családjával, mivel anyósáék a Göd felé közlekedő vonattal kívántak hazamenni. A rendőr azt válaszolta nekik, hogy errefelé nem mehetnek át. A panaszos erre közölte, hogy ők a gyalogosok számára kijelölt úton haladnak, és demokratikus jogállamban elfogadhatatlannak tartják személyi szabadságuk ilyen jellegű indokolatlan korlátozását. Erre – a panaszos leírása alapján – az említett rendőr azt válaszolta, hogy: „Magyarországon nincs demokrácia.” A panaszos ezt követően, további szóváltás helyett felhívta a 107-es telefonszámot, hogy ott kérjen tájékoztatást úticélja eléréséhez.

2) A 107-es telefonszámon a panaszos egy férfival beszélt, akinek részletesen előadta, hol tartózkodnak éppen, és hova szeretnének eljutni, valamint közölte azt is, hogy a Rendőrség hermetikusan lezárta az összes utat, beleértve a mellékutcákat is. Kérte, hogy amennyiben lehetséges, próbálják meg összekapcsolni r. őrnaggyal, vagy pedig adják meg a helyszínen tartózkodó egység parancsnokának a nevét. Erre a telefontól lévő rendőr azt kérte a panaszostól, adja meg a nevét, címét és egyéb elérhetőségeit, és megpróbál intézkedi az ügyben. A beszélgetést követően 4–5 perc múlva a rendőr valóban visszahívta a panaszost, de csak annyit tudott közölni vele, hogy az általa nevezett személyeket nem tudta elérni, a helyszíni egység parancsnokának a nevét pedig nem adhatja meg, de várjon türelemmel, mert azt a tájékoztatást kapta, hogy nemsokára továbbhaladhatnak. Addig is kíséreljék meg a VII. kerület irányába elhagyni a helyszínt. A panaszos közölte, hogy az nem lesz egyszerű, mert a Rendőrség semerre sem engedi el az embereket. Ezt követően mintegy háromnegyed óra múlva a rendőrök a Bajcsy-Zsilinszky útról egy az Oktogon felé elhelyezkedő mellékutcába terelték a tömeget. Innen a panaszosnak és családjának sikerült eljutnia a Nagymező utcáig, ahol azonban ismét rendőrségi kordonok zárták el az utat. A panaszos itt is elmondta a rendőröknek, hogy a Nyugati pályaudvarra szeretne eljutni, ennek ellenére az embereket az Oktogon felé terelték tovább. A többszöri útlezárások miatt a panaszosnak és családjának végül mintegy másfél óra alatt sikerült eljutnia a Nyugati pályaudvarra.

A panaszos elsősorban azt sérelmezte, hogy nem tudott nyugodt és békés körülmények között eljutni az egyik helyszínről a másikra. Panaszbeadványát a BRFK hivatalvezetője az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjén keresztül megküldte a Testület részére. A Testület a beadványt 2009. április 6-án érkezett.

II.

A tényállás további tisztázása érdekében a Testület megkereste az illetékes rendőri szerv vezetőjét és kérte, hogy az ügyben keletkezett iratokat és rendőrségi dokumentumokat – különösen az útlezárások indokáról, és a panaszosnak a 107-es telefonszámon nyújtott felvilágosításról – küldje meg a Testület részére. A BRFK hivatalvezetője az ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján valamennyi kért információt a Testület rendelkezésére bocsátotta.

1) Budapest rendőrfőkapitánya a 0100/12945/2009. ált. számú egyedi utasításában, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. március 14-én 0 órától 2009. március 16-án 8 óráig. A feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérte a rendezvényekre érkezőket, megakadályozta az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek során szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre. Az állomány feladata volt az esetlegesen megbomló rend helyreállításában való közreműködés, jogsértés esetén a szükséges intézkedések végrehajtása. Az utasítás indokolása szerint a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó események, rendezvények kiemelkedő társadalmi jelentőséggel bírnak, amely indokolta teszi, hogy ezek nyugodt körülmények között, zavartalanul, a résztvevők biztonságának garantálása mellett kerüljenek megrendezésre. A nemzeti ünnep és az egyéb demonstratív tömegrendezvények biztonságos lebonyolítása érdekében indokolt az érintett helyszíneken a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése. Ezen kívül az indokolás tartalmazza mindazokat a jogszabályhelyeket, amelyek a fokozott ellenőrzés elrendelését lehetővé teszik.

2) A BRFK hivatalvezetőjének tájékoztató levele szerint – amely hivatkozik Budapest Rendőrfőkapitánya Rendészeti Helyettesének válaszára – 2009. március 15-én a főváros területén több demonstratív, kiemelt biztonsági kockázattal járó rendezvény megtartására került sor. A panaszos beadványában említett helyszínen a Jobbik Magyarországért Mozgalom rendezvénye zajlott, amelynek végén a résztvevők szabadon, több irányban is elhagyhatták a területet. A helyszínt konkrétan öt irányban is el lehetett hagyni, amelyek közül kettő rendkívül gyors helyváltoztatást biztosító tömegközlekedési eszköz (kiszöldalatti, metró) megállóhoz vezetett. A rendőrség ennek következtében a rendezvényről elvonuló személyeknek csupán egy hatodik útvonalát zárta el a rendőrség, a Bajcsy-Zsilinszky útnak a Nyugati pályaudvar felé vezető szakaszát.

Mindezek miatt a panaszos beadványában előadottak nem ésszerűek, mivel az általa célként megjelölt Nyugati pályaudvar egyéb útvonalakon és tömegközlekedési eszközökön többször is elérhető lett volna az említett másfél óras időtartam alatt.

A kiemelt biztosítás során a több helyen történő útlezárásokat és rendőrségi kordonok alkalmazását, mint biztosítási módszert a közbiztonsági helyzet folyamatos értékelése, a főváros közrendjének fenntartása, a rendezvényeken részt venni nem kívánók zavartalan közlekedésének biztosítása, valamint az élet- és vagyonbiztonság megóvása indokolta.

3) A panaszosnak a 107-es telefonszámra tett bejelentését rögzítő hangfelvételből a következőket lehetett megállapítani. A panaszos bemutatkozás után közölte, hogy ő a Kossuth téri rendezvény egyik fő szervezője, és a BRFK-ról r. őrnaggyal szeretne beszélni. A rendőr a panaszos türelmét kérte, majd néhány másodperc elteltével megszakadt a vonal. Ezt követően a panaszos újra telefonált, és egy másik rendőrt sikerült elérnie a BRFK-ról. A panaszos ismét bemutatkozott, mint a Kossuth téri rendezvény egyik fő szervezője, és ismét r. őrnagyot kérte. A vonalban lévő rendőr néhány perc türelmét kérte, és visszahívást ígért. Ezután a panaszost visszahívta az a rendőr, akivel az első beszélgetés során megszakadt a vonal. Neki a panaszos elmondta, hogy egyik kollégája már intézi a r. őrnaggyal való közvetlen telefonkapcsolatot, ám erre azt a választ kapta, hogy nincs lehetőség őt közvetlenül kapcsolni, sem r. főhadnagyot; mondja el itt, hogy mi a panaszja, és azt írásban azonnal továbbítani fogják. Erre a panaszos elmondta, hogy éppen a Jobbik Magyarországért Rendezvény helyszíne környékén tartózkodik, de a rendőrök „lezárták teljesen a Deák Ferenc teret”, amely véleménye szerint megszegi azt a megállapodást, hogy a Rendőrség a szabad elvonulást biztosítja. Mikor a rendőr arról érdeklődött, hogy biztosítanak-e valamilyen irányban távozási lehetőséget a helyszínen tartózkodó rendőrök, a panaszos azt közölte, hogy erre egyáltalán nincs lehetőség, mert ahol ő tartózkodik, ott elzárták az útvonalat, egyik társa pedig a Deák Ferenc tér másik sarkában áll, amerre szintén nem lehet elhagyni a helyszínt. A panaszos azon kérdésére, hogy miért kellett lezárni a Deák Ferenc teret, azt a választ kapta, hogy bizonyára biztonsági szempontokból, és a lezárást rövidesen megszüntetik, nem fognak ott maradni az emberek. A panaszos közölte, hogy nemsokára vége lesz a Rendezvénynek, amire a rendőr azt válaszolta, hogy akkor biztosan lesz lehetőség a helyszín elhagyására. A panaszos a helyszíni biztosítás parancsnokának a neve iránt érdeklődött, mire a vonalban lévő rendőr azt közölte, hogy az ő nevét sem adhatja ki külső személyeknek, de ígéretet tett, hogy intézkedik a helyszín elhagyásának lehetővé tétele iránt, és amennyiben ez nem így történne, a panaszos visszahívhatja őt.

A panaszos a következő telefonhívása alkalmával egy másik rendőrrel beszélt, és azt kifogásolta, hogy az Arany János utcánál – a panaszbeadványban említett helyszínen – ismételten területlezárásba ütközött, és nem tud hazamenni, holott szabad elvonulást ígértek a rendezvény után. A rendőr néhány másodperc elteltével azt közölte, hogy azt kapta utasításba, hogy vegye fel a panaszos adatait és panaszát, majd intézkedni fog, jelzi a helyzetet a feletteseinek, akik

dönteni fognak. A panaszos ezeket elmondta, majd arra a kérdésre, hogy merre szeretne távozni, azt válaszolta, hogy a Nyugati pályaudvarra szeretne eljutni, hogy onnan trolibusszal hazamehessen. Később ez a rendőr visszahívta a panaszost, és azt közölte vele, hogy az általa említett helyszín azért van lezárva, mert ott rendőri műveletek zajlanak. A panaszos ezt tudomásul vette, de kilátásba helyezte, hogy feljelentést fog tenni az ügyészségen, mert a családjával nem tud békésen elvonulni. A rendőr a kapott utasítás alapján közölte továbbá azt is, hogy a panaszosnak lehetősége van a helyszínt vagy a VII. kerület felé, vagy – mivel a BKV járatai nincsenek korlátozva – egy metrómegállón keresztül elhagyni. A panaszos erre közölte, hogy a lezárások miatt nem tud a metrómegállókhoz eljutni.

4) A Testület a panasz elbírálásakor figyelemmel volt az ORFK honlapján közzétett közleményekre is, amelyek előzetes tájékoztatást nyújtottak az elrendelt fokozott ellenőrzésről (2009. március 13., 11 óra 16 perc), illetve tájékoztatást nyújtottak a Bajcsy-Zsilinszky úton kialakult helyzetről. Ez utóbbi közlemény szerint – amely 2009. március 15-én 19 óra 50 perctől volt elérhető – a Jobbik Magyarországért Mozgalom rendezvényét követően a tömeg nagy része hazaindult, azonban voltak személyek, akik vonuláson rendezvényt akartak kezdeményezni. A rendőrség ezért a Bajcsy-Zsilinszky úton élő sorfállal a vonulást megakadályozta, és felszólította a résztvevőket, hogy a Bazilika előtt lévő bejelentett demonstráción van lehetőség részt venni, illetve az Erzsébet tér irányába lehet elhagyni a helyszínt. A tájékoztatás továbbá arról is szólt, hogy a korábban a Corvin közbe, illetve a Liszt Ferenc térre bejelentett demonstrációt a rendőrség megtiltotta. Miután a tömeg az Alkotmány utcához egy másik bejelentett és tudomásul vett rendezvényre vonult, a Bajcsy-Zsilinszky út forgalmát a rendőrség megindította. A környéken helyre állt a rend.

III.

A Testület megállapítása szerint a panaszost érintő rendőri intézkedések és egyéb rendőri kötelezettségek érintették a panaszos mozgásszabadságát, valamint tisztességes eljáráshoz való alapvető jogait.

1) Az Rtv. 15. §-a (az arányosság követelménye) szerint: „(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.” A 17. § (1) bekezdése szerint: „A Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben

foglaltak szerint korlátozhatja.” A fokozott ellenőrzésről szóló Rtv. 30. § (1)–(3) bekezdései szerint: „(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. (2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. (3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.” A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (1) bekezdése szerint: „A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalom illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.”

2) A rendelkezésre álló iratok, valamint a panaszos bejelentéseiről készült hangfelvétel alapján megállapítható, hogy a panaszosnak – aki saját elmondása alapján az egyik 2009. március 15-ei rendezvény szervezésében is közreműködött – tudnia kellett az aznapra elrendelt fokozott ellenőrzésről, amelyről egyébként a Rendőrség a honlapján előzetesen egy tájékoztatást is közzétett, illetve amelyre egyéb médiumok is felhívták a figyelmet. Így értesülnie kellett arról is, hogy Budapest területén, különösen az egyes bejelentett rendezvények helyszínein illetve azok közvetlen közelében az Rtv. illetve a Szolgálati Szabályzat hivatkozott rendelkezései alapján a Rendőrség részéről igazoltatásokra, ruházat és csomag átvizsgálásokra, valamint terület lezárásokra lehet számítani.

A fokozott ellenőrzés elrendeléséről a Testület már több korábbi állásfoglalásában – így pl. a 199/2009. (VII. 1.) számú, vagy a 200/2009. (VII. 1.) számú állásfoglalásaiban – kimondta, hogy az egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent, amely azonban nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét intézkedés nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében. Annak megítélése kapcsán, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület jelentőséget tulajdonított a közelmúlt rendezvényekkel összefüggő tapasztalatainak. Ebből kiindulva, tekintettel a rendezvények és várhatóan a résztvevők igen nagy

számára, alappal lehetett számítani a demonstrációk helyszínén, illetve azok közelében rendbontók megjelenésére, a közrendet és köznyugalmat megzavaró eseményekre. Ezért a Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést.

A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor rendezvény csak Budapestnek jól behatárolható területén kerül megtartásra, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe; még akkor sem, ha a rendezvényre érkezők, és az onnan távozók biztonságának garantálása a rendezvény konkrét helyszínénél nagyobb terület ellenőrzés alatt tartását teszi szükségessé. Mivel a fokozott ellenőrzés elrendelése adott esetben a jogszabályi felhatalmazáson túli felhatalmazást keletkeztethet, ezért a Testület a jövőre nézve is fenntartja a jogot arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésének indokoltságát és megalapozottságát az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének szempontjából, konkrét egyedi ügyekben vizsgálat tárgyává tegye.

3) Mindezek alapján azonban konkrétan a panaszos esetében a sérelmezett alkalmi terület lezárások – tekintettel az elrendelt fokozott ellenőrzésre, illetve arra, hogy több rendezvény is folyamatban volt a közelben – nem tekinthetők jogszerűtlennek, sem aránytalanoknak. A panaszos mozgásszabadságát e lezárások jogszerűen korlátozták, mivel azok lehetőségéről a Rendőrség már előre értesítette a rendezvényeken részt venni kívánó személyeket, a lezárások nem tartottak aránytalanul hosszú ideig, azokra – a BRFK hivatalvezetőjének tájékoztató levele szerint – a közbiztonsági helyzet folyamatos értékelése, a főváros közrendjének fenntartása, a rendezvényeken részt venni nem kívánók zavartalan közlekedésének biztosítása, valamint az élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében került sor a rendezvényekhez közeli helyszíneken. Mindezek mellett a panaszosnak – még a Deák Ferenc térről történő továbbindulása előtt – lehetősége lett volna több irányba is elhagyni a helyszínt, illetve onnan akkor metrón is idővesztés nélkül tovább tudott volna utazni említett úticélja, a Nyugati pályaudvar felé. A panaszos azonban nem kívánt élni ezekkel a lehetőségekkel, hanem többedmagával a Bajcsy-Zsilinszky úton indult el gyalog a Nyugati pályaudvar irányába. Az itt történt alkalmi útlezárás során a rendőrség – tekintettel az ORFK honlapján 2009. március 15-én 19 óra 50 perckor közzétett közleményre is – megfelelő tájékoztatást nyújtott a tömegnek arról, hogy a helyszínt merre hagyhatják el, illetve milyen egyéb rendezvények vannak folyamatban a közelben. Ezen információk alapján megállapítható, hogy a panaszos más útvonalon, gyorsabban is eljuthatott volna a Nyugati pályaudvarra; az adott körülmények között az alkalmi útvonal lezárások a panaszos mozgásszabadságát jogszerűen korlátozták, ez alapjogi sérelmet nem okozott.

IV.

1) Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.” Az Rtv. csapaterő alkalmazásáról szóló 58. §-a (1) bekezdésének g) pontja, valamint (2) bekezdése szerint: „(1) A rendőrök csapaterőben alkalmazhatók a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására (...). (2) Csapaterő alkalmazása során a Rendőrség a 17. § (1) bekezdésben írt jogokat indokolt mértékben korlátozhatja, területet személy- és járműforgalom elől elzárhat.” A Szolgálati Szabályzat 73. § (1), (3)–(4) és (6) bekezdései szerint: „(1) A csapaterő alkalmazása esetén a Rendőrség a személyi állomány összevonása és kötelékbe szervezése, ennek egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezése, továbbá sajátos taktikai szabályok alkalmazása útján biztosítja a feladat végrehajtását. (3) A csapaterő alkalmazásának elrendelésére illetékességi területén az Rtv. 58. §-a (1) bekezdésének b)-j) pontjaiban meghatározott esetekben a rendőrkapitány, a rendőrfőkapitány és az országos rendőrfőkapitány vagy helyetteseik jogosultak. A csapaterőt az erre a célra létrehozott törzs, valamint az alárendelt alegységek, szolgálati csoportok, csoportosítások élén álló parancsnokok útján az elrendelő vagy az általa intézkedésben kijelölt parancsnok (a továbbiakban: parancsnok) vezeti. Az alkalmazás tervét a parancsnok készíti elő, és annak szolgálati előjárója hagyja jóvá. (4) A rendőri intézkedések és a kényszerítő eszközök tekintetében jogszabályban meghatározott kivételtől eltekintve a csapaterőt a rendőrré vonatkozó jogok illetik meg, és kötelezettségek terhelik. (6) A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: gyülekezési törvény) hatálya alá tartozó, illetve más jelentős rendezvény helyszínén csapaterőnek a biztosításban való részvétele esetén azt a területet, ahová a belépők fokozott ellenőrzése kötelező, a rendőri szerv vezetője határozza meg. A fokozott ellenőrzés egyes feladatainak ellátására a rendezőt, a szervezőt a rendőri szerv vezetője hivatalosan felkérheti, akit – ha ezt vállalja – a végrehajtás módjára fel kell készíteni.”

A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 9. § (1) bekezdése szerint: „A vezető hatáskörébe tartozik a rendőrség rendezvényen jelenlévő képviselőjének (a továbbiakban: rendbiztos) és a biztosítás parancsnokának kijelölése. A vezető döntése alapján a két feladatkört egy személy is elláthatja. A területileg illetékes rendőrhatalóságot a Törvény hatálya alá tartozó rendezvényen a rendbiztos képviseli.” A 12. § szerint: „A rendbiztos köteles: a) a rendezvényt megelőzően felvenni a kapcsolatot a szervezőkkel és tájékozódni, hogy a rend fenntartása érdekében milyen intézkedéseket tettek, illetve terveznek; b) a

szervezőkkel egyeztetni a rendezvény rendjének biztosításában kérésükre közreműködő rendőri (és együttműködő) erők feladatát, tevékenységét, illetve a rendezőkkel való együttműködés formáit; c) a rendezvény rendőri biztosítási tervének elkészítésében közreműködni; d) a rendezvényen jelen lenni és a szervezők kérésére a rend fenntartásában közreműködni, a rendezvényt megzavaró személyeket személyesen vagy a biztosításra kivezényelt, illetve helyszínre hívott rendőri és együttműködő erők bevonásával eltávolítani; e) figyelemmel kísérni a rendezvény törvényességét, továbbá bejelentéshez kötött rendezvény esetén azt is, hogy a megtartásra a bejelentésben foglaltaknak megfelelően kerül-e sor; f) a rendezvény résztvevőinek törvényességet veszélyeztető magatartása esetén a szervező figyelmét felhívni törvényi kötelezettségére, illetve a szervező javaslatára, kérésére vagy a biztosítás parancsnokának utasítására rendőri intézkedésekkel közreműködni a rend helyreállításában; g) együttműködni a rendezvény biztosítására helyszínre vezényelt rendőri és együttműködő erők parancsnokával; h) soron kívül jelentést tenni a biztosítás parancsnokának, a szerv vezetőjének, illetve a rendőrkapitányság (Budapesten a rendőr-főkapitányság) ügyeletének minden olyan eseményről, amely a rendezvény feloszlásához, a közlekedés rendjének biztosításához rendőri erők helyszínre irányítását teszi szükségessé; i) a rendezvényt követően észrevételeiről, intézkedéseiről írásos jelentést készíteni.”

2) A panaszos beadványában több helyen is utalt rá, hogy a terület lezárások helyszínén a rendőr sorfalban szolgálatot teljesítő rendőröktől nem kapott érdemi felvilágosítást arról, hogy merrefelé hagyhatja el a helyszínt. Emiatt több alkalommal is telefonos bejelentéseket tett a 107-es telefonszámra. Amint az a hangfelvételből kiderül, itt – többszöri kérése ellenére – nem adták meg a panaszosnak sem a helyszíni biztosítás parancsnokának elérhetőségét, sem más olyan rendőri személyét vagy rendbiztosét, akiktől a panaszos esetleg érdemi felvilágosítást remélhetett. A vonalban lévő rendőr a panaszos ezen kérését arra hivatkozva tagadta meg, hogy ezen rendőrök elérhetőségei külső személyek számára nem hozzáférhetők. A Testület ezt a felvilágosítás-adást nem tartotta az Rtv. 24. § (1) bekezdésének megfelelő felvilágosításnak az alábbiak szerint.

Amennyiben a rendőrsorfalban szolgálatot teljesítő, csapaterőbe szervezett rendőröknek nem is állt módjukban a hozzájuk kérdésekkel forduló személyeknek a megfelelő tartalmú felvilágosítást megadni, a Szolgálati szabályzat 73. § (1) és (4) bekezdéseiből, valamint a BM rendelet fent hivatkozott rendelkezéseiből egyértelműen kitűnik, hogy ilyenkor ez a kötelezettség – amely egyébként az egyes rendőröket terhelni – a parancsnokot, illetve (ha vannak) a rendbiztosokat terheli. Hiszen ha a panaszos azoktól a rendőrsorfalban szolgálatot teljesítő rendőröktől, akikkel közvetlenül kapcsolatba kerül, érdemi felvilágosítást nem várhat, akkor ezen személyeken – a parancsnokon és a rendbiztosokon – kívül senki máshoz nem fordulhatna

felvilágosítás-kérés, sérelem jelzése, intézkedés kérése stb. céljából. E jogszerűtlen és kiszolgáltatott helyzet elkerülése érdekében a panaszostól, mint a rendezvény helyszínén jelen lévő, és egyébként valószínűsíthetően a szervezési munkálatokban is közreműködő személytől legalább ezen rendőrök elérhetőségeinek a megadását nem lehetett volna megtagadni. Mivel azonban a panaszos 107-es telefonszámra történt bejelentéstevései során mégis erre került sor, a Testület aggályosnak tartja a panaszosnak itt nyújtott felvilágosítást, mert az semmiképpen sem volt e tekintetben érdemi és megfelelő tartalmú, és a fent említettek szerint sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát. Ezt az alapjogsérelmet a Testület az eset összes körülményei alapján – így aszerint, hogy érdemi távozási lehetőséget egyébként megjelöltek a számára, ilyen tartalmú tájékoztatás a helyszínen is elhangzott, illetve a beérkező telefonos bejelentések alapján minden bizonnyal gyorsan érdemi intézkedésekre is sor került a lezárások feloldása érdekében, annak ellenére, hogy a kért nevek közlését megtagadták – csekély súlyúnak minősítette.

3) A panaszbeadvány azon részéről, amelyben a panaszos azt kifogásolta, hogy a Bajcsy-Zsilinszky úton történt útlezárás alkalmával az egyik ott szolgálatot teljesítő rendőr minősíthetetlenül flegma és primitív hangnemben azt válaszolta vissza neki, hogy „Magyarországon nincs demokrácia”, a Testület nem tudott állást foglalni, mivel e körülményt illetően a panaszos elmondását leszámítva semmilyen egyéb dokumentum vagy hangfelvétel nem állt a Testület rendelkezésére.

V.

Az Indokolásban kifejtettek szerint a Testület megállapította, hogy a nem megfelelő, elégtelen tartalmú rendőrségi felvilágosítás megsértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, és ezt az alapjogsérelmet a fenti indokok alapján csekély súlyúnak minősítette. Mindezek alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján átteszi az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2009. augusztus 5.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület